

N Handelspraktijken - Sperperiode A2
MH/SL/AS
818-2020

Brussel, 29 juni 2020

ADVIES

over

DE AFSCHAFFING VAN DE SPERPERIODE

(goedgekeurd door het bureau op 18 februari 2020,
bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 29 juni 2020)

De problematiek van de afschaffing van de sperperiode wordt opnieuw aan de orde gesteld.

Na een vergadering van de commissie Marktpraktijken op 4 februari 2020 heeft het bureau van de Hoge Raad op 18 februari 2020 bij hoogdringendheid onderstaand advies uitgebracht, dat werd bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 29 juni 2020.

CONTEXT

Op 29 januari 2020 werd er een wetsvoorstel houdende afschaffing van de sperperiode ingediend bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers¹.

Om dit initiatief te motiveren, worden er verschillende elementen aangehaald.

Er wordt onder meer gesteld dat de maatregel uitgehold is, aangezien de sperperiode op allerlei manieren wordt omzeild (koppelverkoop, fluistersolden, etc.).

Het feit dat de sperperiode sinds de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming enkel nog geldt voor de sectoren van de kleding, de lederwaren en de schoenen lijkt vragen op te roepen over de toepassing van het gelijkheidsbeginsel.

Ten slotte wordt ook de vraag opgeworpen of de regels met betrekking tot de sperperiode wel in overeenstemming zijn met richtlijn 2005/29/EG² (Oneerlijke handelspraktijken).

Op 10 februari 2020³ werd in datzelfde verband ook een tweede voorstel ingediend.

Het is dus nog belangrijker geworden om een standpunt in te nemen.

STANDPUNT

De Hoge Raad is absoluut tegen de afschaffing van de sperperiode. De argumenten die in de wetsvoorstellen worden aangevoerd, zijn volgens hem niet sluitend.

Er moet worden vastgesteld dat de problematiek regelmatig opnieuw wordt opgerakeld rond de soldenperiode. Men kan zich echter afvragen of deze systematische heropleving wel gerechtvaardigd is. Uit enquêtes die zowel in 2017 door Minister Borsus -die overigens concludeerde dat het niet opportuun was om aan de wetgeving op dit gebied te tornen- als recent werden uitgevoerd bij de werkgeversorganisaties, blijkt dat het merendeel van de handelaars (respectievelijk 91% en meer dan twee derde) gekant is tegen de afschaffing van de sperperiode. Bovendien zijn de solden en de sperperiode nauw met elkaar verbonden en zijn zowel de handelaars (klein en groot) als de consumenten voorstander van het behoud van de solden. Het is ook belangrijk toe te zien op het behoud van de solden, de enige periode waarin verkoop met verlies is toegestaan. Deze beperking van de mogelijkheden om tijdens een beperkte periode met verlies te verkopen, is tevens van essentieel belang voor het voortbestaan van de kleine handelszaken ten overstaan van de grote ketens.

In tegenstelling tot wat in de voorstellen wordt afgeleid, heeft de afschaffing van de sperperiode niet als doel om de consument te beschermen. De Hoge Raad heeft zich steeds voorstander verklaard van de sperperiode omdat haar hoofddoel is om eerlijke concurrentie tussen handelaars te garanderen, wat bijzonder belangrijk is voor kleinschalige ondernemingen in tegenstelling tot grote ketens. De sperperiode geeft de handelaars een noodzakelijke pauze van alle kortingsperiodes en laat hen toe weer op adem te komen om tegelijk met de andere spelers de soldenkortingen te kunnen opstarten. De solden blijven immers een bijzonder moment waar de consument naar uitkijkt en geven een impuls aan de verkoop.

¹ Parlementair stuk 55K0979.

² Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt.

³ Parlementair stuk 55K1007/001

Zoals hierboven gesteld, heeft de sperperiode tot doel een eerlijke concurrentie tussen ondernemingen te garanderen. Zij is dus niet in strijd met de bepalingen van richtlijn 2005/29/EG, die maximumharmonisatie beoogt en die de lidstaten inderdaad verbiedt verder te gaan dan wat zij voorschrijft, maar die als doel heeft om de consumentenbescherming te verzekeren door oneerlijke handelspraktijken jegens hen te verbieden. Bij het opstellen van het nieuwe Wetboek van Economisch Recht werd nadrukkelijk bepaald dat de regelgeving met betrekking tot de sperperiode tot doel heeft om een eerlijke mededinging en eerlijke handelspraktijken tussen ondernemingen te verzekeren.

Er werd in het wetsvoorstel (0979) op gewezen dat de sperperiode naar aanleiding van de hervorming uit de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming enkel nog geldt voor de sectoren van de kleding, de lederwaren en de schoenen en dat dit kan leiden tot discriminatie. In dit kader hebben verschillende evoluties plaatsgevonden. In de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken hadden de solden oorspronkelijk alleen betrekking op deze domeinen. De wet van 14 juli 1991⁴ voorzag in een uitbreiding en liet solden toe voor allerlei producten hoewel de sectoren van de kleding, de lederartikelen, de fijne lederwaren en de schoenen nog steeds op een specifieke manier werden behandeld. De wetswijziging die werd uitgevoerd door de wet van 6 april 2010⁵ betekent slechts een terugkeer naar de oorspronkelijke keuze die werd ingevoerd aangezien het gaat om sectoren die nauw verbonden zijn met de seizoenen en de modetrends. Zij mogen dus producten verkopen die minder interessant geworden zijn en waarvoor de consument niet meer bereid is de volle prijs te betalen alsook hun voorraden opruimen om plaats te maken voor de nieuwe collectie van het volgende seizoen. Het gaat dus om een sector met een specifieke situatie die een speciale behandeling verantwoordt.

De Hoge Raad kan er niet mee instemmen dat men een regelgeving wil afschaffen omdat ze wordt uitgehold door bepaalde praktijken die als doel hebben haar te omzeilen. De rechtsonzekerheid ter zake komt hoofdzakelijk door het gebrek aan controles en sancties op de inbreuken door de Economische Inspectie.

In het licht van het bovenstaande meent de Hoge Raad daarom dat men, in plaats van zich te concentreren op het behoud of de afschaffing van de sperperiode, werk zou moeten maken van regels die de zelfstandige handelaars beschermen, zoals bijvoorbeeld maatregelen tegen destructieve prijsstrategieën. Het is immers van cruciaal belang te zorgen voor reglementering die een gezonde concurrentie waarborgt.

BESLUIT

De Hoge Raad is volstrekt tegen de afschaffing van de sperperiode voor de solden.

Met het oog op het waarborgen van de eerlijke concurrentie, acht de Hoge Raad het van essentieel belang om te kunnen terugvallen op duidelijke en precieze regels die de rechtszekerheid van de dienstverleners verzekeren en ondersteund worden door controle en doeltreffende sancties.

Bovendien benadrukt de Hoge Raad het belang van het behoud van het verbod op verkoop met verlies.

⁴ Wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

⁵ Wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming